

Халқаро ҳамкорлик

ҚАДИМ ТАРИХГА ЭГА ЦИВИЛИЗАЦИЯЛАР

ЎЗАРО ҲУРМАТ РУҲИДАГИ МУНОСАБАТЛАРДА ЯНГИ САҲИФА ОЧМОҚДА

Обид ҲАКИМОВ, Ўзбекистон Республикаси Президентининг Администрацияси ҳузуридаги Иқтисодий таъқиқотлар ва ислохотлар маркази директори

Бошланиши 1-бетда

Ўзбекистон мустақилликка эришган, Хитой билан муносабатларда янги давр бошланди. Хитой Ўзбекистон мустақиллигини биринчилардан бўлиб 1991 йил 27 декабрда тан олди, мамлакатларимиз ўрта-сида дипломатик муносабатлар эса 1992 йил 2 январда ўрнатилган.

Ўзбекистон — Хитой муносабатлари, айниқса, кейинги йилларда мамлакатимизда ислохотларнинг янги босқичи бошланиши билан жадал ривожлана бошлади. Икки давлат ташқи сиёсий муассасалари раҳбарлари даражасида ҳукуматлараро қўмита, парламентлараро гуруҳ тузилди ва стратегик мулоқот йўлга қўйилди.

Иқтисодий муносабатлар динамикасида алоҳида тўхталиб ўтиш зарур. Бойси, кейинги йилларда Ўзбекистонга киритилган Хитой инвестицияси ҳажми 5 баробар, иқтисодиётнинг тури тармоқларида Хитой капитални иштирокидаги корхоналар сонини эса 3 баробар кўпайди.

Хитой Ўзбекистонда хорижий капитал иштирокида фаолият юритаётган корхоналар сонини буйича ҳам етакчи ўрinda киради. 2017 йилдан 2022 йил охиригача Хитойнинг нефть-газ ва кимё санаети, қурилиш материаллари ишлаб чиқариш, фармацевтика, қишлоқ хўжалиги, енгил санаетта киритган инвестицияси 11 миллиард доллардан зиёдини ташкил этди.

Маҳсулдор музокаралар

Ўзбекистон Президенти Шавкат Мирзиёев ва Хитой Раиси Си Цзиньпин

ўртасидаги музокаралар январдаги ташрифда марказий ўринни эгаллади. Давлат раҳбарлари кейинги йилларда икки томонлама муносабатларда юқори суръатта эришилганини таъкидлашди.

Инфратузилма, санает кооперацияси, қишлоқ хўжалиги ва “яшил” энергетикада технологиялар трансфери соҳаларида ҳамкорлик дастурларини тайёрлаш ва қабул қилишга келишиб олинди.

Хитойнинг етакчи банклари ва “Ипак йўли” фонди, шунингдек, Осие инфратузилмавий инвестициялар банки билан самарали молиявий-техник ҳамкорлигининг бугунги даражасига юқори баҳо берилди.

Хитойнинг етакчи банклари ва “Ипак йўли” фонди, шунингдек, Осие инфратузилмавий инвестициялар банки билан самарали молиявий-техник ҳамкорлигининг бугунги даражасига юқори баҳо берилди.

“Бир макон, бир йўл” ташаббуси доирасида трансминтақавий транспорт ва транзит кўпригининг муҳим таркибий қисми бўлган “Хитой — Қирғизистон — Ўзбекистон” темир йўлини қуриш буйича амалий ишларини тез муддатда бошлаш муҳим экани таъкидланди.

Шэньчжэндаги бизнес-форум

Президентимиз давлат ташрифиди дамида Хитойнинг инновациялар пойтахти ҳисобланган Шэньчжэн шаҳрида ўтган кўшма инвестиция форумида иштирок этди.

Хитой билан “Бир макон, бир йўл” ташаббуси доирасидаги ҳамкорлик нафақат Ўзбекистонга, балки Марказий Осиеннинг бошқа мамлакатларига ҳам халқаро меҳнат тақсимотида қўшимча қиймат занжирига жадал ва самарали кўшилиш, транспорт харажати камайтириш, рақобатбардошлик афзалликлари ва ресурслардан самарали фойдаланиш имконини беради.

албатта. Давлатимиз раҳбари форумда ўзбек-хитой алоқаларининг устувор ва истиқболли йўналишларини кўрсатиб ўтди.

Инфратузилмани ривожлантириш лойиҳаларига Хитой молия институтлари маблагини жалб қилишнинг соддалаштирилган тартибин жорий қилган ҳолда, ушбу мамлакат компаниялари билан шерикликни кенгайтириш, иқтисодиётнинг устувор

тармоқларида санает кооперациясини ривожлантириш кабилар шулар жумласидан. Қишлоқ хўжалигини барқарор юритишда Хитойнинг илгор технологияларини жалб қилиш ҳамда ерни қайта тиклаш ва тузга чидамли ўсимликлар экиш буйича илмий ёндашувларни жорий қилиш йўналиши алоҳида қайд этилди.

Бизнес-форум якунида энергетика, нефть-газ, тоғ-кон, электротехника, енгил санает, машинасозлик, инфратузилмани ривожлантириш, қишлоқ хўжалиги, таълим, транспорт ва логистика соҳаларида лойиҳаларни амалга ошириш буйича ҳужжатларнинг катта тўплами имзоланди.

Мазкур ташриф доирасида нафақат Ўзбекистон учун муҳим келишувларга эришилди, балки Хитой билан муносабатларнинг барча йўналиши буйича ҳамкорлик кўлами янада кенгайди.

Тамадунлар яқинлиги

Президентимиз Шавкат Мирзиёевнинг “Жэньминь жибао” газетасида эълон қилинган “Ўзбекистон — Хитой: минг йиллар бардавом дўстлик ва ҳамкорлик” сарлавҳали мақоласида “Мамлакатларимиз ўртасидаги муносабатлар барқарор

юқори суръатни намойиш этиб, ўз тарихида энг намунали даврин бошидан кечирмоқда. Ўйлайманки, бу ҳар томонлама асосланган. Zero, “қадим тарихга эга буюк цивилизациялар доим бир-бирига ўхшайди, бир-бирини тушунади ва руҳан бир-бирига яқиндир”.

чилик тамойилларига амал қилиш, ўзимиз танлаган тараққиёт йўлимизми ва маданий-цивилизациявий ўзлигимизни ҳурмат қилиш каби мамлакатларимизнинг туб манфаатларига дахлдор масалаларда бир-биримизни қатъий қўллаб-қувватлаймиз”, деб ёзган эди.

сақлаб қолиш, анъанавий қадриятларни инновацион ривожланиш билан уйғунлаштириш, иқтисодиёт ва жамиятни тубдан модернизация қилиш, шу билан бирга, ташқаридан таъсир кўрсатишга уринишларга йўл бермасликни ўз ичига олган

Инфратузилма, санает кооперацияси, қишлоқ хўжалиги ва “яшил” энергетикада технологиялар трансфери соҳаларида ҳамкорлик дастурларини тайёрлаш ва қабул қилишга келишиб олинди.

бир-бирига ўхшаш сиёсатни изчил амалга оширмоқда. Хитой билан бу ўхшашликни мустақил Ўзбекистоннинг бутун тарихида, айниқса, ижтимоий-иқтисодий соҳада яққол кузатиш мумкин.

Хитойда хусусий мулк ва бозор иқтисодиётини тан олишга қаратилган ислохотлар Ден Сюянин томонидан 1978 йилда бошланган ва ҳозиргача давом этаётган бўлса, Ўзбекистонда мамлакат мустақилликка эришганидан кейинроқ, 1994 йил январда “Иқтисодий ислохотларни янада чуқурлаштириш, хусусий мулк манфаатларини ҳимоя қилиш ва тадбиркорликни ривожлантириш чора-тадбирлари тўғрисида”ги фармон қабул қилинган эди.

Шу тариқа Ўзбекистон ва Хитойнинг ижтимоий сиёсатида ҳам катта ўхшашликлар кузатишда. Бу халқларимизнинг илдизидида ижтимоий ҳамкорлик, ўзаро ёрдам ва кучли ижтимоий адолат ҳисси ётувчи миллий маънавий қадриятлари жуда ўхшашлиги билан изоҳланади.

ламчи вазифаси, деб эълон қилинди. Бу жараёнда Ўзбекистон учун тарихан анъанавий бўлган маҳаллий ўзини ўзи бошқариш органи — собиқ иттифоқ даврида эътиборсиз қолдирилган маҳалла тизимидан фойдаланилди.

Маҳалла мустақиллигининг дастлабки кунлариданоқ фуқаролик жамияти ва фуқароларни ижтимоий қўллаб-қувватлашнинг таянчи сифатида эътироф этилди.

Хитойнинг ушбу глобал ташаббуслари орасида Ўзбекистон ва Марказий Осиеннинг бошқа мамлакатлари фаол иштирок этаётган “Бир макон, бир йўл” ташаббуси алоҳида ўрин тутди.

Ислохотларнинг муштараклиги ва истиқболли

Хитой иқтисодий ислохотларининг юқори самарадорлиги бутун дунёда аллақачон эътироф этилган. Ушбу давлат янгиланишлар орқали жаҳонда иқтисодий ўсишининг деярли учдан бир қисминини таъминлаган ҳолда глобал иқтисодий ўсish генераторига айланган юлғурди.

Хитойнинг ушбу глобал ташаббуслари орасида Ўзбекистон ва Марказий Осиеннинг бошқа мамлакатлари фаол иштирок этаётган “Бир макон, бир йўл” ташаббуси алоҳида ўрин тутди.

Шу ўринда, Ўзбекистон ва Хитой ислохотларидаги ёндашув ўхшашлигини яна бир бор таъкидлаш жоиз. Ўзбекистондаги бу ўзгаришлар мамлакатимизнинг мавжуд ривож-

ланиш, табиий, санает ва инсон ресурслари салоҳиятини тўлиқ очиб бериш йўлидан ишонч билан кетаётганини аниқлади.

Хитой интеграция омили сифатида

Хитой билан ҳамкорлик истиқболлари ҳақида гапирга туриб, яна бир жиҳатни ёдан чиқармаслик зарур. Президентимиз Шавкат Мирзиёев юқорида номи қайд этилган мақоласида таъкидлаганидек: “Раис Си Цзиньпиннинг тараққиёт, хавфсизлик ва цивилизациялараро мулоқот борасидаги глобал ташаббуслари умумбашари муаммоларини ҳал этиш ҳамда янада барқарор ва инклюзив келажакка ўттишни жадаллаштиришга салмоқли ҳисса қўшмоқда”.

Си Цзиньпин БРИКСнинг 2023 йил августда Йоханнесбургда бўлиб ўтган 15-саммитида айтгани каби Хитой ўзини Глобал Жанубнинг бир қисми деб билади.

Хитойнинг иккита асосий давлат банки — Хитой Экспорт-импорт банки ва Хитой тараққиёт банки 2008-2021 йилларда ривожланишни молиялаштириш учун 100 та давлатта 498 миллиард доллар тақдим этган.

Хитойнинг иккита асосий давлат банки — Хитой Экспорт-импорт банки ва Хитой тараққиёт банки 2008-2021 йилларда ривожланишни молиялаштириш учун 100 та давлатта 498 миллиард доллар тақдим этган.

Хитойнинг иккита асосий давлат банки — Хитой Экспорт-импорт банки ва Хитой тараққиёт банки 2008-2021 йилларда ривожланишни молиялаштириш учун 100 та давлатта 498 миллиард доллар тақдим этган.

Хитойнинг иккита асосий давлат банки — Хитой Экспорт-импорт банки ва Хитой тараққиёт банки 2008-2021 йилларда ривожланишни молиялаштириш учун 100 та давлатта 498 миллиард доллар тақдим этган.

